

Grunnskoleopplæring for voksne i introduksjonsprogrammet

Utdanningsdirektoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet har sendt et felles brev til alle kommuner om grunnskoleopplæring for voksne i introduksjonsprogrammet.

TOLKNINGSUTTALELSE 15.12.2011

Gjelder

- Opplæringslova - § 4A-1. Rett til grunnskoleopplæring for voksne

Mange voksne flyktninger mangler grunnskoleopplæring eller har for svake grunnleggende ferdigheter til at de kan klare seg i utdanningssystemet eller i arbeidslivet. I dagens arbeidsmarked er et godt utdanningsnivå viktig. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Utdanningsdirektoratet har fått flere henvendelser om hvorvidt og hvordan grunnskoleopplæring for voksne kan inngå i introduksjonsprogrammet til flyktninger.

Rett til grunnskoleopplæring for voksne etter opplæringsloven

Vilkårene for å ha rett til grunnskoleopplæring er at søkeren må være over opplæringspliktig alder, ikke ha rett til videregående opplæring etter ungdomsretten og trenge grunnskoleopplæring. Dette følger av opplæringsloven § 4A-1.

Retten omfatter til vanlig de fagene den voksne trenger for å få vitnemål for fullført grunnskoleopplæring for voksne. Det er likevel ikke noe krav om at den voksne må sikte mot vitnemål dersom vedkommende ikke ønsker dette selv.

Voksne kan, i tillegg til å ha rett til opplæring i hele fag eller deler av et fag, også ha rett til opplæring i grunnleggende ferdigheter. De grunnleggende ferdighetene i Læreplanverket for Kunnskapsløftet er:

- å kunne uttrykke seg muntlig
- å kunne uttrykke seg skriftlig
- å kunne lese
- å kunne regne
- å kunne bruke digitale verktøy

Disse ferdighetene er et uttrykk for samfunnets oppfatning av hva som er viktige redskap for at den enkelte skal klare seg i livet, både under utdanning, i arbeidslivet og på annen måte. Dersom den voksne trenger opplæring i én eller flere av de grunnleggende ferdighetene, vil vedkommende kunne ha rett til opplæring i den eller disse ferdighetene.

Voksne som har rett til grunnskoleopplæring, men bare ønsker, trenger eller har tid til å ta noen fag/deler av fag kan gjøre det. Uansett skal all opplæring den voksne mottar tilpasses den enkeltes behov. Opplæringen må legges til rette etter den enkeltes realkompetanse, livssituasjon og andre særlige behov.

Dersom den voksne ikke får eller kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet for voksne, har vedkommende også rett til spesialundervisning etter opplæringsloven § 4A-2.

Hvordan kan grunnskoleopplæringen inngå i introduksjonsprogrammet

Grunnskoleopplæring/basiskompetanse kan sammen med andre kvalifiserende tiltak inngå

som innhold i introduksjonsprogrammet. Det er ikke fastsatt noen grense på timefordelingen for grunnskolefag og øvrige kvalifiserende opplæringstiltak. Introduksjonsprogram må inneholde tiltak som forbereder til deltakelse i arbeidslivet.

Deltakere som mangler grunnleggende ferdigheter bør få dette som en del av introduksjonsprogrammet.

Saksbehandling

Dersom det gis grunnskoleopplæring etter opplæringsloven kapittel 4A i introduksjonsprogrammet må kommunen sørge for at det treffes et enkeltvedtak om introduksjonsprogram etter introduksjonsloven og enkeltvedtak om grunnskoleopplæring for voksne. Det må også fattes et enkeltvedtak om spesialundervisning etter opplæringsloven kapittel 4A, dersom det er aktuelt.

Disse enkeltvedtakene kan tas inn i samme dokument, men det må gå tydelig fram hvilke rettigheter de ulike enkeltvedtakene gir deltakeren. Det må også gå klart frem at det er en selvstendig klagerett på hvert av enkeltvedtakene, og hvem som er klageinstans.

Utdanningsdirektoratets referanse: 2011/1755

IMDIs referanse: 11-00590-3